

**TÜRKİSTANLILAR YARDIMLAŞMA
DERNEĞİ ANA TÜZÜĞÜ**

İSTANBUL

OSMANBEY MATBAASI: T. L. Ş.

1954 — İSTANBUL

TÜRKİSTANLILAR YARDIMLAŞMA DERNEĞİ ANATÜZÜĞÜ

Madde 1 : Derneğin adı (Türkistanlılar Yardımlaşma Derneği) dir. Merkezi: İstanbul Çarşıkapı, Divan-
alı sokak No 18, daire 10/2 dedir. Şubesi yok
tur.

Madde 2 : Derneğin esas ülküleri şunlardır:

- A) Türkistanı tanıtmak, onun tarihî, içtimai ve kültürel durumuna ait konuları derlemek, yaymak ve bu amaç çerçevesi içinde hükûmetten alacağı müsaade üzerine çay, müsamere, gezi, konferans ve benzerlerini tertiplemek, dergi broşür ve mümasillerini neşretmek.
- B) İhtiyaçları yönetim kurulunca tespit edilen muhtaç Türkistanlılara her türlü maddî ve manevî yardımlarda bulunmak.
- C) Dernek hiçbir surette siyasetle uğraşmaz.

TEŞKİLÂT

Madde 3 : Derneğin üç organı ve bir haysiyet divanı vardır: Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetçiler Kurulu ve Haysiyet Divanı.

Madde 4 : **GENEL KURUL :** Genel Kurul aşağıda 7. ci maddede gösterilen işleri yapmak üzere her

yılın aralık ayı içinde adi olarak toplanır.

A) Olağanüstü toplantı halleri.

a) Yönetim Kurulunun göstereceği lüzum üzerine

b) Üyelerden en az beşte birinin teklifi üzerine Genel Kurul, olağanüstü olarak toplanır.

Madde 5 : Genel Kurul toplantısına derneğe kayıtlı her üye iştirak edebilir, ve her üye bir oya sahiptir. Bu toplantıya fahri üyeler de iştirak edebilirler, fakat oy hakları yoktur.

Madde 6 : Genel Kurul toplantısı, derneğe kayıtlı üyelerin yarısından bir fazlasıyla açılır. O gün çoğunluk sağlanamazsa, toplantı başka bir güne bırakılır ve iştirak edenlerin sayısı ne olursa olsun, genel kurul açılır. Fesih ve tüzük tadili anatüzüğe, cemiyetler kanununun 4919 sayılı kanunla muaddel 27 nci maddesine göre yapılır.

Madde 7 : Genel Kurulun görevleri:

A) Genel Kurul başkanlık divanı seçimi (bir başkan, bir başkanvekili, iki kâtip).

B) Yönetim Kurulu raporunun incelenmesi: (Esas faaliyet ve hesap hakkında rapor)

C) Denetçi raporunun okunması ve Yönetim Kurulunun ibrası.

D) Yeni yılın çalışma programı ve bütçenin incelenmesi ve onanması.

E) Yönetim Kurulu asil ve yedek üyelerinin seçimi

- F) Denetçilerin seçimi
- G) Haysiyet Divanı seçimi
- H) Ana tüzüğün tadili ve derneğin feshi.

Madde 8 : Genel Kurul toplantısına Ana tüzüğe göre bulunması gereken üyeler çağrılır. En az üç gün önceden toplantı günü, saati, yeri, gündemi, en az iki gazete ile ilân olunur ve hükümete bildirilir. Genel Kurul toplantısı ilân olunan ve hükümete bildirilen gün ve saatte muayyen yerde yapılır.

Toplantı geri bırakıldığı takdirde en az üç gün evvel üyeler yeniden çağrılır ve geri bırakılma sebepleriyle yeni toplantı tarihi ve yeri gündemle birlikte iki gazete ile ilân olunur ve hükümete bildirilir. Genel Kurul toplantısının birden ziyade geri bırakılması caiz değildir. Genel Kurul toplantısında yalnız gündeme konan maddeler müzakere olunur. Ancak mevcut üyenin en az 20 de biri tarafından müzakeresi istenen maddelerin gündeme konması mecburidir. Kararlar mevcut üyenin çoğunluğu ile verilir. Toplantıda mevcut olmayan azalara, Genel Kurulda alınan kararlar, adreslerine gönderilecek yazı ile ve ayrıca derneğin merkezinde herkesin görebileceği münasip bir yerine asılarak bildirilir.

Ana tüzüğün tadili, derneğe kayıta üye lerin en az üçte ikisinin kararıyla olur.

YÖNETİM KURULU

Madde 9 : Yönetim Kurulu yedi kişiden kurulur.
A) Başkan, Başkan vekili, Genel Sekreter, Veznedar ve muhasebeci,

B) Diğer üyeler.

Madde 10 : Yönetim Kurulunun görevleri: Kanunî hükümlere ve ana tüzüğe göre derneği idare etmektir. Yönetim Kurulunun süresi bir yıldır. Yönetim kurulu üyelerinin tekrar seçilmelerinde mahzur yoktur.

Genel Kurul yedi kişiden kurulacak Yönetim Kurulu üyelerini ve beş yedek üyeyi seçer. Bu kimseler görevleri kendi aralarında paylaşırlar. Bütün Yönetim Kurulu üyelerinin görevleri fahridir. Süresi biten Yönetim Kurulu ilk Genel Kurul toplantısına kadar vazifesi başında kalır. Yönetim Kurulundan her hangi bir sebeple ayrılanlar olduğu takdirde, yedek üyeler aldıkları oy sırasına göre Yönetim Kurulu kadrosuna geçerler. Yönetim Kurulu toplantılarına mazeretsiz üç defa üst üste gelmeyenler Yönetim Kurulu üyeliğinden çekilmiş sayılır. Bütün dernek üyelerinin Yönetim Kurulu kararlarına uyması esastır. Yönetim Kurulu kararları çoğunlukla alınır. Yönetim Kurulu, asgari dört veya beş kişi ile toplanabilir. Bu halde en az dört kişinin ittifakı gerektir. Yönetim Kurulu adı olarak onbeş günde bir toplanır. Başkanın göstereceği lüzum üzerine, önceden günü ve saati bildirilmek şartıyla Yönetim Kurulu olaganüstü olarak toplanabilir. Yönetim Kurulu gerektiği takdirde ücretli memur ve müstahdem çalıştırabilir.

Madde 11 : A) **Başkan :** Yönetim Kurulu toplantılarına başkanlık eder. Genel Kurul ve Yönetim Kurulu kararlarını yerine getirmek üzere

derneğin bütün işleriyle meşgul olur. Derneğin hukukî mümessilidir.

- B) **Başkan vekili** : Başkanın bulunmadığı zamanlarda ona vekâlet eder ve başkanın tensip edeceği işlerde ona yardım eder.
- C) **Genel Sekreter** : Derneğin yazı işlerini idare eder. Yönetim Kurulu kararlarını yazar. Matbuatta çıkan ve derneği ilgilendiren yazıları toplar ve Yönetim Kuruluna bildirir. Gelen yazılara cevap hazırlar. Cemiyetler Kanununa göre yapılması ve tutulması gereken defterleri tanzim eder ve tutar.
- D) **Veznedar ve muhasebeci** : Derneğin gelir ve gider defterlerini tutar, bütün hesap işlerini ve Banka ile olan muamelelere usulüne göre bakar, bankalara para yatırır, Başkanla birlikte bankalardaki hesaptan para çeker ve bütün malî işlerle uğraşır.

Madde 12 : DENETÇİLER KURULU :

İçlerinden biri başkan olmak üzere üç kişi ile kurulur. Kurul bir sene süre ile, aralık ayında Genel Kurul tarafından seçilir. Denetçiler Kurulu üyelerinin tekrar seçilmelerinde mahzur yoktur. Denetçiler derneğin hesaplarını belirli olmıyan zamanlarda ve senede asgarî iki defadan aşağı olmamak şartıyla incelemek, denetlemek ve Yönetim Kurulunun faaliyetleri hakkında Genel Kurula bu inceleme ve denetleme sonuçlarını bildiren bir rapor vermektir.

Madde 13 : HAYSIYET DIVANI VE İNZİBATI HÜKÜMLER :

Haysiyet Divanı : İçlerinden biri Başkan olmak üzere üç kişiden kurulur. Haysiyet Divanı bir sene süre ile Genel Kurul tarafından seçilir. Dernek üyesi hakkında inzibatî cezalar ancak Haysiyet Divanı tarafından verilir. Haysiyet Divanı; Yönetim Kurulu tarafından yazılı gerekçe üzerine her hangi bir üye hakkında hüküm vermek üzere toplanır. Haysiyet Divanının içtima ve müzakere nisbeti her üç üyesinin huzuru ile teessüs eder ve çoğunlukla karar verilir. Bir üyenin dernekten çıkarılması, Genel Kurul kararına bağlıdır.

Madde 14 : UYELER:

Derneğin biri aslî diğeri fahri olmak üzere iki türlü üyeliği mevcuttur.

- A) Derneğe aslî üye olmak için 18 yaşını bitirmiş mümeyyiz ve medenî hakların kullanmağa yetkili ve Türk olmak şarttır. Bir kimsenin aslî üye olması için derneğin üyelik fişini doldurarak imza etmesi ve aslî üyesinden en az iki kişi tarafından yazılı olarak tavsiye olunması gereklidir. Tavsiye olunan namzedin derneğe kabulü, Yönetim kurulu kararıyla olur.
- B) Derneğe maddî ve manevî yardımlarda bulunanlar Genel Kurul kararıyla fahri üyeliğe kabul edilir. İsimleri Derneğin «Şeref» defterine yazılır. Fahri üye olarak alınacak kimsenin yazılı muvafakatının alınması gereklidir.

Bir üyenin Dernekten ç'kalbilmesi için Yönetim Kuruluna istifanemesini vermek zorundadır. Borçlarını tamamen ödemiş olduğu takdirde istifası kabul olunur. Çıkan âza Dernekten hiç bir şey talebinde bulunamaz. Derneğe üye olacıklardan, «250 - 500» kuruşa kadar kaydiye ücreti alınır. Üyeler yılda asgarî «12», azamî «120» lira üyelik aidatı vermeğe mecburdurlar. Üyeler aidatı aylık olarak da tediye edebilirler. Öğrenciler üyelik aidatı verip vermemek hususunda serbesttirler.

Madde 15 : DERNEĞİN GELİR VE GİDERLERİ :

Derneğin gelir ve gideri aşağıda yazılı kaynaklardan sağlanır:

- A) Derneğe üye olacıkların Derneğe üye olurken yapacakları ilk bağış,
- B) Üyelik aidatı ve yapılacak bağışlar.
- C) Mevzuata uygun olarak tertip adilecek müsamere, temsil, Gece ve benzeri toplanmalarla, yayımlar.

Derneğin geliri dip koçanlı, sıra No. 11 ve Dernek mühürü ile mühürlü Dernek muhasibinin imzası bulunan makbuz karşılığı olarak tahsil olunur.

Madde 16 : YARDIMLAR :

- A) Yardım şekli : Yönetim Kurulu tarafından yardıma muhtaç oldukları tesbit edilen **Türkistanlı öğrenci, mülteci, göçmen ve hastalara maddî ve manevî yardımlarda bulunur.**

Dernekten yardım görenler, gördükleri yardım tutarını:

- a) Öğrenciler tahsillerini bitirerek bir kazanç sahibi oldukları
- b) Diğerleri maddî durumları düzeldikleri zaman.

Derneğe, usulüne uygun olarak öderler. Bu hususta gereken senet mevzuata uygun olarak tanzim ve imza ettirilir.

B) Yardım miktarı:

- a) Yönetim Kurulunun yetkisi dahilinde ve çoğunluk kararıyla «50» liraya kadar.
- b) Yönetim ve Denetçiler Kurulunun yetkisi dahilinde ve çoğunluk kararıyla «100» liraya kadar, yapılır.

Yüz liradan daha çok yardım yapılması gerektiği takdirde Genel Kurul kararı alınır.

Fevkalâde hallerde : Bir ay içersinde yardım miktarı, Derneğin o ay başındaki bankada mevcut mevduatının en çok yüzde 25 ine kadar yapılır.

Daha fazlası için Genel Kurul kararı alınır. Yardım ancak Derneğin bankadaki mevduatı «1000» liradan fazla olduğu takdirde yapılır.

Madde 17 : Derneğin feshi: Genel olarak medenî kanun hükümlerine bağlıdır. Bununla beraber Dernek, kendi kendini feshetmek istediği zaman ana-tüzüğe göre Genel kurul toplantıya çağrılır.

Bu toplantıda dernek üyelerinin en az üçte ikisinin huzuru şarttır. Bu suretle çoğunluk elde edilmediği takdirde, ikinci defa toplanmak için ananüzüğün 8 inci maddesine göre üyeler çağrılır. Bu çağrı üzerine toplanacak üyelerin sayısı ne olursa olsun, fesih keyfiyeti görüşülür. Ancak bu suretle yapılan toplantı ve görüşme sonunda fesih hakkındaki kararın mevcut üyelerin üçte iki oyu ile verilmesi şarttır. Ana tüzüğün değiştirilmesi ve Derneğin feshi daha önceki maddelere göredir. Derneğin feshi halinde bütün menkul ve gayrimenkullerin Türkiyede mevcut Türkistanlılar Yardımlaşma Derneklerinden birine, bulunmadığı hallerde Genel Kurulun göstereceği bir Derneğe verilir. Derneğin feshi Idare Kurulu tarafından beş gün içinde Cemiyetler Kanununun 4 üncü maddesi hükümlerine uygun olarak idari makamlara bildirilir.

Madde 18 : Üyelere yasak olan haller aşağıda yazılmıştır: (*)

- A) Dernek adına yetkili olmaksızın beyanatta bulunmak ve teşebbüslere geçmek.
- B) Derneğin menfaat ve amacına aykırı hareket etmek.

Madde 19 : 18 inci maddedeki husulsara riayet etmiyen üye 13 üncü madde hükümlerine göre Haysiyet Divanı kararıyla geçici olarak Dernekten çıkarılır.

Ana tüzükte yazılı olmayan hususlarda Cemiyetler Kanunu ile Medenî Kanunun 53. ve 72 inci maddelerinin hükümleri uygulanır.

(*) 18 nci maddenin eki İçtüzükte gösterilmiştir.

Madde 20 : Kurucular: (Hepsi T. C. tabiiyetindedir.)

AKIN Fettah, Tüccar, Fatih, Halıcılar caddesi No. 19

EBAKURBAN Ziyaeddin, Türkistan Mecmuası sahibi ve

Mes'ul Müdürü, Samatya, İzçitürk sokak No. 45

BABÜR A. Tevekkül, Emekli Öğretmen, Vaniköy, Yalı caddesi No. 78/2

BAYSUN A. Recep, Kütüphane memuru, Aksaray, Muratpaşa mah. Tamburi Cemil sokak No. 47

BÜYÜKÖZTÜRK Nevzat Kaya, Vilâyet Maiyet memuru, Malta, Zülâliceşme sokak No. 18

ÇOKAY Kâmil, Tüccar ve Sümerbank eski müfettişlerinden, Yıldız cad. Erciyaş Apt. No. 32/2 Beşiktaş

İŞAN Hâdi, Tüccar, Beyazıt, Soğanağa camii sokak No. 17

KUTAY Mahmut, Tüccar, Çarşıkapı, Bileyci sokak Medrese çıkması Pek Apt. No. 6/3

MUSABAY İlhan, Avukat, Taksim, Talimhane Topçu cad. Artış Apt. No. 12

ÖKTEM A. Naim, İktisat Dr. ve Ekonomi ve Ticaret Vekâleti Müşavirlerinden, Büyük Çamlıca Neşet Bey sokak No. 2

PAHTA Ahmet, Tüccar, Kumkapı, Saraç İshak Mah. Hal sokak No. 27

TÜRKKAN Mahmuthan, Tüccar, Aksaray, Haseki caddesi No. 93

TÜRKİSTANLI Abdülkerim, Tüccar, Beyazıt, Mithatpaşa cad. Büyük Haydar sokak No. 20/1

VENSÜREL Eftal, Y. Mimar, Mühendis ve sabık İmar Müdür Muavini, Kızıltoprak, Bağdat cad. Marmara Apt. daire 3

İstanbul: 27. OCAK. 1954